

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z powództwa J.Ś.
przeciwko M. Spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 3 czerwca 2025 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 29 stycznia 2024 r., sygn. akt V Pa 90/23,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) odstępuje od obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Kielcach w wyniku rozpoznania apelacji wniesionej przez stronę pozwaną M. Sp. z o.o. w B. od wyroku Sądu Rejonowego w Jędrzejowie z dnia 4 sierpnia 2023 r., wyrokiem z dnia 29 stycznia 2024 r. w pkt I. zmienił zaskarżony wyrok w pkt I i III i oddalił powództwo J.Ś., w pkt II. zmienił zaskarżony wyrok w pkt II i zasądził od J.Ś. na rzecz M. Sp. z o.o. w B. kwotę 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, w pkt III. nie obciążył powoda kosztami procesu za II instancję.

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 29 stycznia 2024 r., zarzucając temu wyrokowi naruszenie art. 8 k.p., polegające na nieuznaniu podniesionego w sprawie przez pozwanego zarzutu przedawnienia jako sprzecznego ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz zasadami współzycia społecznego, które na kanwie niniejszej sprawy, zostało wykazane przez działanie pozwanego w złej wierze, świadomie wprowadzającego skarżącego w błąd, a który to działał w zaufaniu do jego administracji.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na charakter naruszeń prawa materialnego, a to poprzez szczególnie rażące i oczywiste naruszenie art. 8 k.p. przez Sąd drugiej instancji, polegające na nieuznaniu podniesionego w sprawie przez pozwanego zarzutu przedawnienia jako sprzecznego ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz zasadami współzycia społecznego, które na kanwie niniejszej sprawy, zostało wykazane przez działanie pozwanego w złej wierze, świadomie wprowadzającego skarżącego w błąd, a który to działał w zaufaniu do jego administracji.

Zdaniem skarżącego, w niniejszej sprawie pozwany-pracodawca, jako podmiot silniejszy względem pracownika zarówno w sferze ekonomicznej jak i faktycznej, dokonując całej serii „błędów” (pomimo dysponowania własną, profesjonalną kadrą administracyjną, oraz opiniami profesjonalnego pełnomocnika - radcy prawnego), doprowadził do oczywistego wprowadzenia skarżącego w błąd, co do jego sytuacji ekonomiczno-prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne

skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPIUS 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na

oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Przedmiotowa skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona w powyższym rozumieniu.

Sposób stosowania konstrukcji nadużycia prawa podmiotowego z założenia ma charakter elastyczny, pozostawiając znaczny margines swobody w ocenie, czy dane zachowanie pozostaje w granicach prawa podmiotowego, czy też stanowi jego nadużycie. Celowi temu służy oparcie art. 8 k.p. o klauzulę generalną, odsyłającą do zasad współżycia społecznego - której treść wymaga każdorazowo doprecyzowania na gruncie konkretnej sprawy. Kwestie mieszczące się w granicach stosowania art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., mimo swojego abstrakcyjnego charakteru, muszą pozostawać w związku z problemami poruszonymi w dotychczasowym toku postępowania - z oczywistych względów jedynie wówczas będą one mogły zostać wyjaśnione w ramach rozpoznania środka zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna.

Z tego powodu możliwość tworzenia przez Sąd Najwyższy ogólnych i uniwersalnych standardów interpretacyjnych jest w tym zakresie w poważnym stopniu ograniczona. Argumentacja skarżącego nie przekonuje, by sytuacja taka miała miejsce w rozpoznawanej sprawie.

Nie jest możliwa taka wykładnia k.p., która zawierałaby swoiste wytyczne, w jakich sytuacjach sąd powszechny miałby uwzględnić albo nie uwzględnić zarzutu sprzeczności żądania pozwu z tym przepisem. Sąd Najwyższy formułuje jedynie pewne ogólne dyrektywy wykładni, wszelkie próby egzemplifikacji sytuacji możliwych na gruncie art. 8 k.p. byłyby sprzeczne z istotą klauzul generalnych. Czym innym jest wskazanie pewnych obiektywnych wskazówek, które należy wziąć pod uwagę przy stosowaniu art. 8 k.p., czym innym natomiast wskazanie konkretnych sytuacji, gdy zastosowanie tego przepisu ma prowadzić do nieuwzględnienia żądania strony przeciwnej.

Odnosząc się do wskazanej we wniosku przesłanki oczywistości skargi kasacyjnej, należy podkreślić, że zasadą jest, że roszczenia ze stosunku pracy,

zarówno przysługujące pracodawcy, jak i pracownikowi, ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Ocena, czy w konkretnym przypadku może mieć i ma zastosowanie norma z art. 8 k.p., mieści się w granicach swobodnego uznania sędziowskiego. Zatem sfera ta w ramach postępowania kasacyjnego może podlegać kontroli tylko w przypadku szczególnie rażącego i oczywistego naruszenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2021 r., II PSK 78/21, LEX nr 3398350).

Wywód skarżącego nie wskazuje jednak na rzeczywistą potrzebę wyjaśnienia podnoszonych wątpliwości w kontekście wniesionej skargi kasacyjnej.

Jak wskazał Sąd w uzasadnieniu wyroku, w sprawie bowiem ustalono, że powód miał świadomość wprowadzenia wskazanych zmian z wyłączeniem procedury wypowiedzenia zmieniającego, a mimo to z powodu obaw, nie wystąpił do pracodawcy z roszczeniem o wypłacenie mu nagród jubileuszowych, do których nabył prawo kolejno: w dniu 17 stycznia 2004 roku - za 25 lat pracy, w dniu 17 stycznia 2009 roku - za 30 lat pracy, w dniu 17 stycznia 2014 roku - za 35 lat pracy. Od czasu nabycia prawa do nagród jubileuszowych do złożenia pozwu w marcu 2023 roku, minęło odpowiednio: 19 lat, 14 lat, 9 lat. Oznacza to, że do opóźnienia w dochodzeniu roszczenia o jej zapłatę (i w konsekwencji przedawnienia) doprowadziła wyłącznie opieszałość powoda.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono stosownie do art. 102 k.p.c.

M.G.

[a.ł.]